



SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

## Månadsbrev Skábmamánnu ● Basádismánno ● Rahka ● November 2011

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel. 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post [ssr@sapmi.se](mailto:ssr@sapmi.se)

### Glöggafton på kansliet

Ni är alla hjärtligt välkomna på glöggafton på SSR:s kansli i Umeå torsdag 1 december. Vi håller öppet hus mellan kl. 14.30 och ca 19.00. Passa på att träffa ordförande Jörgen Jonsson samt med stor del av personalen.

### SSR:s månadsbrev & information

Vi påminner om möjligheten anmäla dig till att få SSR:s månadsbrev och annan information via länk på vår hemsida, [www.sapmi.se](http://www.sapmi.se).

### Dialogmöte om rovdjur

SSR:s rovdjursgrupp och de samiska ledamöterna i Viltförvaltningsdelegationerna är inbjudna till dialogmöte om rovdjur i Sápmi 19-20 december 2011 på Umeå Folkets hus.

Förutom att informera om pågående utredningar om rovdjur kommer vi att samtala om hur rovdjuren påverkar den psykosociala miljön i samebyn. Som exempel kommer vi att få lyssna på erfarenheter från Jijnjevaerie sameby. Ordföranden i samebyn, Marianne Persson, berättar om hur de hanterade resultatet av Jijnjevaerie-rapporten internt och hur man idag hanterar krisen i sin vardag.

Vi kommer också att få kunskaper i vilka psykologiska mekanismer som slår till vid kris och tillsammans diskutera vilka resurser vi har att möta den. En presentation av en forskningsstudie kring dessa frågor från Norge och Sverige kommer att ges av Lena Kråik, Vuornese sameby.

Ett viktigt pass i programmet handlar om kommunikation i samebyn och hur den fungerar.

Anette Edin-Liljegren, projektkoordinator på Glesbygdmedicinskt centrum (sjukstugan i Storuman) kommer att presentera resultat från en studie om den psykosociala arbetsorganisationen i några samebyar samt lyfta fram förslag ur studien på åtgärder för en hälsosammare arbetsmiljö.

### Riksantikvarieämbetets höstmöte

Ragnhild deltog i Riksantikvarieämbetets höstmöte som hade temat Landsbygd och pratade om det samiska kulturlandskapet kopplat till den Europeiska landskapskonventionen. 400 personer deltog i konferensen.

### Arbetet för hållbar och livskraftig rennäring

Arbetet för hållbar och livskraftig rennäring fortsätter. Arbetsgruppen som består av representanter för samebyarna från norr till söder träffas 1-2 december i Umeå för att diskutera ett första utkast till policy som bygger på en omfattande analys som utarbetats under 2010 och som delas in i områden vilka berör samebyn, samhället, ekonomi samt klimat och miljö. Varje område behandlas med utgångspunkt från inre och yttre faktorer vilka på ett betydande sätt påverkar förutsättningarna för en livskraftig och lönsam rennäring.

Utifrån de diskussioner som förs vill vi konkret redovisa vilka åtgärder som måste vidtas för att vi ska uppnå en livskraftig och hållbar rennäring.

Målet är att vi 2012 skall kunna presentera ett policydokument vid landsmötet.

### Utbildning i första hjälpen vid psykisk ohälsa för samebyarna i Jämtland

Jämtlands läns landsting i samarbete med Socialpsykiatriskt Kunskapscentrum i Västerbotten och SSR erbjuder en utbildning i första hjälpen vid psykisk ohälsa.

Bakgrunden är ett initiativ från den samrådsgrupp som Jämtlands läns landsting och länets samebyar startade senhösten 2010. I gruppen finns representanter från landstinget och från länets samebyar. Syftet är att gemensamt diskutera och hitta möjligheter för att utveckla hälso- och sjukvården så att den bättre möter den samiska befolkningens behov.

Utbildningen vänder sig till samebyarna i Jämtlands län. Erbjudandet gäller max två personer från varje sameby.

Deltagandet är kostnadsfritt.

Tid: 7-8 februari 2012, kl 08.30-17.00

Plats: Föreläsningssal Dr Prag, Landstingshuset, Kyrkgatan 12 i Östersund

Anmälan om deltagande görs till SSR:s kansli 090-14 11 80 eller via e-post: [info@sapmi.se](mailto:info@sapmi.se)

Sista anmälningsdag är 10 januari 2012.

## Regionala möten

SSR har under november genomfört en turné med regionala möten. Vi har träffat alla regioner från syd till norr och däremellan skogsbyarna. På programmet har funnits fördjupad information om älgjakt, skogsfrågor och rovdjur samt en generell information om SSR:s verksamheter. De regionala mötena har varit välbesökta.

## Möte med referensgruppen för sameföreningarna

SSR:s referensgrupp för sameföreningarna höll sitt andra möte på Samernas i Jokkmokk den 13 november. Referensgruppen diskuterade bland annat SSR:s syn på regeringens samepolitik och det kommande landsmöte där docent Patrik Lantto, Centrum för samisk forskning (Cesam) – Vaartoe, kommer att ha ett föredrag om hur sameföreningar har varit med och bildat organisationer i Sápmi. Man tog också upp hur sameföreningar kan vara delaktiga i de samiska förvaltningskommunerna. Minnesanteckningar från mötet kommer att skickas till sameföreningarna.

## Arktiska rådet

Arktiska rådet har under november hållit ett så kallat SAO-möte (Senior Arctic Official) med representanter för USA, Canada, Ryssland, Danmark, Norge, Sverige och Finland. Utöver nationalstaterna så deltog urfolk från hela Arktis. SSR ingick i den samiska delegationen. På mötet diskuterades bland annat de satsningar som Sverige, som ordförandeland i Arktiska rådet, vill arbeta för när det gäller hållbarhet i Arktis.

## Riktlinjer för uthålligt skogsbruk

SSR inbjuder årligen ledningen för de stora skogsbolagen för att diskutera aktuella frågor som rör skogsbruk - rennärning. Under hösten har vi träffat SCA och Holmen skog. I samband med träffen med Holmen skog presenterades rapporten Riktlinjer för uthålligt skogsbruk. Vi tycker att den är ett bra uppslagsverk som förklarar hur skogsbruk bedrivs och de strategier som skogsbolaget använder i sitt skogsbruk. Vi har därför beställt ett exemplar till varje sameby som bifogas månadens nyhetsbrev.



Projekt Renlycka är nu inne på sin sista månad och det som återstår nu är att färdigställa slutrapporten. Renlycka är en av de bästa projekt som genomförts i EU-sammanhang. Det kan vi säga nu när vi summerar de resultat som visat sig efter tre års intensivt arbete.

Resultaten publiceras senare i sin helhet men redan nu kan vi redovisa följande:

- Kvalitetssigillet Renlycka har etablerats.
- 7 samiska förädlingsföretag har godkänts för Renlycka kvalitetssigill.
- Branschorganisationen Renek har bildats.
- 12 nya samiska slakteri- och förädlingsföretag har nyetablerats.
- Ytterligare 11 samiska förädlingsföretag är under etablering.
- 55 personer har deltagit i kurser, utvecklingsseminarier samt studieresor.
- Priset på renkött till renägarna har i genomsnitt ökat med 33 procent.
- En ny positiv framtidstro finns nu där samerna i allt större grad själva vill förädla världens bästa kött!

## Vad händer närmast?

En ny ansökan om medel för projekt Företagsutveckling Renlycka 2012-2014 har lämnats in och bör komma igång i början av 2012. Avsikten är att arbeta vidare med den utveckling som påbörjats vad gäller etableringen av samiska förädlingsföretag samt utvecklingen av Renlycka kvalitetssigill.

## SSR:s månadsbrev & information

Nu kan du anmäla dig till att få SSR:s månadsbrev och annan information via länk på vårhemsida, [www.sapmi.se](http://www.sapmi.se). Tipsa gärna andra om detta.



Indigeerådgivarna Pia Huuva (Sv), Marja Katarina Påve (Fi), Lars Theodor Kintel (No) och Jury Tyulybaev (Ry) samt projektledaren Lars Miguel Utsi träffades nyligen i Bodø för att planera för en fortsättning av det framgångsrika affärsutvecklingsprojektet för unga urfolksentreprenörer i framkant.

Indigee teamet jobbar nu med att ta fram en ansökan för ett utvecklat "Indigee 2"

- För "Indigees" - gränsöverskridande affärsutvecklande insatser och individuell rådgivning för unga urfolksföretagare 18-30 år
- För "Rookigees" - kortare nationella seminarier och kurser för idérika och blivande unga urfolksföretagare 18-30 år

Under och efter den sista gemensamma Indigee-konferensen i Naryan-Mar, Nenets Okrug i Ryssland i september har många deltagare bekräftat att de upplevt Indigee som mycket positivt och att de fått kunskaper som medverkat till stor utveckling för deras verksamheter och företagande. Det nuvarande Indigeeprojektet förlängs troligen med några månader till ca mars 2012.

Mer info finns på [www.indigee.org](http://www.indigee.org) och Facebook <https://www.facebook.com/Indigee>



VisitSápmi – utveckling av samisk besöksnäring

### DerTour Academy i Kiruna

Tyska researrangörer på plats i Sápmi just nu. VisitSápmi deltar i arrangemanget tillsammans med lokala och regionala samarbetspartners.

### Sápmi Experience

Ansökningarna till Sápmi Experience fortsätter att komma in till oss. Vi handlägger dessa löpande och skyndsamt för att företagen så snabbt som möjligt får ett besked. Håll koll på godkända företag på vår hemsida, <http://www.visitsapmi.com/sv/Sapmi-Experience>

### Internationell media visar intresse för Sápmi

Vi har flera förfrågningar från journalister som vill komma till Sápmi. I månadsskiftet nov/dec finns ett TV-team från MTV här för att spegla musiklivet i Sápmi. I början av december kommer ett av världens största TV-bolag hit för att träffa samer. VisitSápmi hjälper internationell media att spegla livet i Sápmi och genom vårt nätverk ser vi till att de får träffa duktiga och intressanta samiska berättare.

## Följ med Girjas och Laevas till London

Samebyarna Girjas och Laevas är på väg till konferensen Minesandmoney som hålls i London 6-7 december.

[www.minesandmoney.com/london](http://www.minesandmoney.com/london)

Där samlas alla som investerar i gruvor på en två dagars konferens. Vår ambition med resan är att främst synas i media men även försöka få kontakt med någon investerare. Vi ser gärna att så många som möjligt medverkar, för gruvexploateringar är något som sker i hela Sápmi, det behöver inte nödvändigtvis bara vara samebyrepresentanter, exploateringar berör ju oss alla som lever och verkar på våra marker i Sápmi. Ju fler som medverkar där desto mer syns vi.

Vi har kontaktat olika media som ska närvara, de som ska med är Same-TV och Sameradion, men vi har även kontaktat Sveriges Radio, Sveriges Television, DN, Svenska Dagbladet.

För vidare information kontakta Niila Inga, 070-546 91 19, [niila@laevas.se](mailto:niila@laevas.se) eller Mats Berg, 070-397 69 77, [matsberg1@me.com](mailto:matsberg1@me.com)

Vi har även en nystartad hemsida: [www.saamiresources.org](http://www.saamiresources.org)

## Kalendarium för december

1-2 dec	Lönsam & hållbar rennäring, Umeå
1 dec	Glöggafton på SSR:s kansli i Umeå
5 dec	Seminarium i Oslo, Stiftelsen Protect
12 dec	Seminarium i Oslo, Stiftelsen Protect
13 dec	Seminarium i Stockholm, Stiftelsen Protect
14 dec	Styrgruppsmöte Visit Sápmi
15 dec	Personaldag (kansliet stängt)
19-20 dec	Dialogmöte om rovdjur, Umeå

## Telefonnummer

Anders Blom	090-14 11 26	070-514 44 80
Ragnhild Svonni	090-14 11 86	070-561 66 06
Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Helén Larsson	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Stefan Johansson	090-14 11 85	070-399 31 59
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau	090-14 00 92	070-736 14 19
Lena Fjällborg	090-14 11 88	073-816 00 57
Eva Wiklund	090-14 11 73	070-248 07 30
Lennart Pittja		070-688 15 77
Dan Jonasson		070-346 56 06
Pia Huuva		070-671 11 05
Björn Linder		070-317 14 80
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56



## Svenska Samernas Riksförbunds Insamlingsstiftelse

För att **insamla medel** för att långsiktigt stödja utvecklingen och bevarandet av:

- \* Samisk kultur
- \* Rennäring och andra samiska näringar
- \* Samiska rättigheter

Ponden används för att långsiktigt säkerställa arbetet med att bevara samisk kultur, bevaka samiska rättigheter och stödja utvecklingen av ett levande samiskt näringsliv.

Svenska Samernas Riksförbunds insamlingsstiftelse tar emot gåvor från enskilda och företag som vill skänka medel för att stödja samerna. **Bg 449-4092**



Besök gärna [www.shopinsapmi.se](http://www.shopinsapmi.se), vägen till samiska företagare

visitSápmi

[www.visitsapmi.com](http://www.visitsapmi.com)

indige   
indigenous entrepreneurship  
[www.indige.org](http://www.indige.org)



**RENLÝCKA**  
[WWW.RENLÝCKA.SE](http://WWW.RENLÝCKA.SE)